

SZENTANDRÁSI HÍRMONDÓ

I. évf. I. szám

Szerkesztette:

Üveges Gábor
Ignác Melinda

Tisztelt Hernádszentandrási Lakos!

TARTALOM:

- ❖ **Polgármesteri jegyzet**
- ❖ **Karácsonyi népszokások**
- ❖ **Vers**
- ❖ **Karácsonyi recept**
- ❖ **Aktuális híreink**
- ❖ **Keresztrejtvény**
- ❖ **Az élet napos oldala**

Nagy örömmel kezdtem hozzá ennek a cikknek a megírásához, ugyanis ezzel az újsággal – amit Ön most a kezében tart – egy régóta megfogalmazott elképzelés valósult meg. Egy olyan közösségi termék jelent meg, mely tájékoztat és szórakoztat, mely elsősorban a hernádszentandrásiaknak szól, mely kiegészít talán sok beszélgetést, mely remélhetőleg egy kis színt vihet a hétköznapokba is.

A *Szentandrás Hírmondó* karácsonyi számát követően a tervek szerint 2007-ben négy alkalommal jelenik meg újra: márciusban, júniusban, szeptemberben és decemberben. Az újságnak azonban Önök is lehetnek a szerkesztői azáltal, ha ötleteket és javaslatokat fogalmaznak meg, ha eljuttatják hozzánk kedvenc verseiket, receptjeiket, ha családjukról, személyes élményeiről osztanak meg velünk történeteket, melyeket és bármilyen egyéb fontosnak tartott gondolatukat készséggel közlünk a lap soron következő számában.

Hernádszentandrás polgármestereként engedjék meg, hogy ezúton is köszönetet mondjak mindazoknak, akik szavazatukkal támogattak abban, hogy az előttünk álló négy esztendő a komoly és felelősségteljes munkáról, a fejlesztési lehetőségek felkutatásáról és megvalósításáról, Hernádszentandrás jövőjének építéséről, az itt élő emberek hatékony segítségéről szóljon. Köszönetemet fejezem ki azok számára is, akik más jelöltre szavazva ugyan, de éltek a véleménynyilvánítás jogával és részt vettek az önkormányzati választáson községünkben.

Minden hernádszentandrás állampolgárnak tudnia kell, hogy polgármesterként a település mind a 481 lakóját egyformán képviselem, egyformán számítok rájuk, és mindannyian egyformán számíthatnak rám. Az összefogás nálam nem csak papíron létezik, véleményem szerint a mindennapokban kell, hogy megnyilvánuljon. Mindenki számíthat rám, aki segítő szándékkal érkezik, aki valamit hozzá akar tenni a hernádszentandrás közösséghez.

Támogatni fogom a fiatalokat, támogatni fogom az aktív korúakat, támogatni fogom a falu szépkorú lakóit származásra való tekintet nélkül.

Nem fogom támogatni viszont a lustaságot, az élösködő és a felelőtlen életformát, korra és származásra való tekintet nélkül. Határozottan fel fogok lépni a rongálás, a lázítás, és a település rendjének bomlasztói ellen.

Mindannyiunknak be kell látni, hogy napjaink viszonyai között eredményes munkát csak összefogva és egymást segítve tudunk végezni. A magam részéről én mindent meg fogok tenni annak érdekében, hogy mindenki számára érezhető fejlődés valósuljon meg Hernádszentandrás az elkövetkező években.

A szeretet ünnepe már az ajtónkon kopogtat. Fogjuk meg egymás kezét, nézzünk békeességgel egymás szemébe, és emelt fővel, emberhez méltóan próbáljuk élni mindennapjainkat.

**Kívánok Hernádszentandrás minden lakosának
Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Esztendőt!**

Üveges Gábor
polgármester

Ady Endre

*Karácsony - Harang csendül
(részlet)*

*Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kjs falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek,*

*Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kjs falumban
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.*

*A templomba
Hosszú sorba'
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kjs falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének...*

Karácsonyi népszokások Abaújban és itt Hernádszentandráson

December 4-én Borbála napján tilos volt a takarítás, mert úgy hitték, hogy sepregetéssel elsöpörnék a szerencsét. A Borbála napján vízbe tett és Karácsonyra kizöldült ág „Borbála ág” egyrészt házasságot jelent, másrészt a következő év jó termésére utal. Ezen a napon gyakran tettek el búzát csíráztatni, s ha karácsonyra kizöldült ebből meglehetett jósolni az újratermést.

December 6. Szent Miklós püspök emléknapja, melyhez mikulásjárás is fűződött a mai hagyományoknak megfelelően. A gyerekek ugyanolyan lelkesedéssel fényesítették ki a csizmájukat és helyezték az ablakba, mint a jelenkor gyermekei. A Mikulás kísérője a krampusz volt, aki szívesen osztogatta a virgácsot.

Horthy Miklós kormányzása idején, Szikszón és a nagyobb településeken díszlövéssekkel tisztelegtek névnapja alkalmából.

December 13-án Luca napján a legjellegzetesebb szokás a Luca szék készítése volt, melyet Szentestére fejezték be. Ekkor elvitték azt a templomba, és a készítője meglátta róla ki a boszorkány. Ezen a napon a fiatal legények-különösen arról a házról, ahol széplány lakott-, elvitték a nagykaput és a gazda bosszúságára járhatta másnap a falut, hogy visszaszerezze azt. Az is gyakran előfordult, hogy a szekérekereket reggelre a tetőről kellett leszednie.

Ezen a napon a lányok gombócból jósolták meg, hogy ki lesz a jövendőbelijük. 12 gombóc mindegyikébe elrejtettek egy fiúnevet, és amelyik a forró vízben a leghamarabb a felszínére ugrott, az a nevű férfi lett a jövendőbeli. Visszaemlékezések alapján sokaknak jósolt igazat a gombóc!

December 21. Tamás napja. Ez az év legrövidebb napja, ettől kezdve a nappalok egyre hosszabbak, az éjszakák pedig egyre rövidebbek lesznek. Karácsonyi disznóölés szokása fűződik hozzá.

Advent a karácsonyi készülődés négy hetes időszaka, Jézus eljövetelére illetve születésének megünneplésére utal.

December 24-én Ádám, Éva napján, Szentestén díszítették fel a családok a karácsonyfát. A mai szokásoktól eltérően a karácsonyfa egy vastag ág volt, amelybe túlevelű ágakat fűrtak. A díszeket a család a nagy szegénység ellenére -mély áhítattal- együtt készítette. Mivel szaloncukrot nem lehetett kapni, ezért azt otthon házilag készítették el cukorból, melyet színes rojtozott papírba csomagoltak. Tojásfehérjéből és cukorból habcsókot készítettek. A dióba gyufaszálat fűrtak, aztán kályhaezüsttel befestették, és úgy helyezték a fára. A belső ágakra apró piros almákat tettek. Szúrós angyalhajjal és gyertyákkal ékesítették a karácsonyfát. A gyerekek nagy izgalommal imádkozva várták a Jézuskát, aki elhozta nekik a feldíszített karácsonyfát –és, ha a szülők teheték- az apró ajándékokat.

A vacsora általában káposztaleves és bobajka volt, de került még az asztalra ostya, alma, dió, beigli, fehér kenyér, bor, pálinka. Bobajkát gyakran még az állatoknak is vittek ki, hogy egészségesek legyenek és gyarapodjanak.

SZENTANDRÁSI HÍRMONDÓ

A rokonok, szomszédok kántálással köszöntötték egymást. Énekel hirdették az ünnep eljöttét, és jókívánásokat mondtak.

December 25. Karácsony napja. A karácsonyi ünnep igazi ízét a betlehemezés adta meg. A legények templom formájú házzal, benne a szent családdal járták a falut és verssel, énekel köszöntötték a háziakat. Eljátszották a szállást kérő József és Mária történetét és a pásztorok, valamint a napkeleti királyok Betlehembe menetelét. A betlehemezők apró ajándékokat kaptak (almát, diót, kalácsot, pálinkát).

December 26. Karácsony, István napja. Ezen a napon a fiatal legények bajuszt, ködmönt öltve regölni jártak. Vidékünkön a csordapásztorok jártak házról-házra.

December 27. Szent János napja. A borszentelés ünnepe.

December 28. Aprószentek napja. Heródes király tömeges betlehemi gyermekmészárlás áldozatait nevezték aprószenteknek.

December 31. Szilveszter. Az év utolsó napja és I Szent Szilveszter pápa emlékünnepe. Ezen a napon nagy bált rendeztek a faluban, ahol cigányzenére mulattak az emberek. Éjfélkor kolomppal, dudával, ostorral lármáztak és így búcsúztatták az óévet. Szokás volt a szilveszteri kántálás, amit másnap az újévi köszöntés követett.

Január 1. Újév napja. Már reggel izgatottan figyelték ki lesz az első vendég a háznál, ugyanis a férfi szerencsét hoz, az asszony azonban szerencsétlenséget. Újévkor tilos volt baromfit enni, mert az elkaparja a szerencsét. Csak disznóhúst ettek, mert az viszont szerencsét túr a házhoz. Lencsét is főztek erre a napra, mert az sok pénzt hoz a házhoz. Az emberek versekkel, énekekkel köszöntötték egymást.

*„Az új esztendőben
Kívánunk sok szépet
Legyen derült, vidám
Számukra az élet.
Téle legyen mindig
Pincéjük, kamrájuk,
A boldog szerencse
Mosolyogjon rájuk.”*

**Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Békés Boldog Új Esztendőt Kívánnak
a Gondozási Központ Dolgozói!**

**Ignác Melinda
intézményvezető**

A hagyományok, szokások lejegyzésére a Hernádszentandrásai Gondozási Központ időseinek elmondása alapján került sor.

Kiss Istvánné Terike néni verse

Karácsonyi Csillag

Csillag ragyog fenn az égen,
mint a gyertya,
Neked s Nekem.

Ragyogj csillag, szép csillagom,
ragyogj be az ablakomon.
Ragyogd be a földet s rétet,
szórd reánk a fényességet.

Fiastyúknak sok csibéje,
hogy kerültél fel az égre?
És a fényes napsugár,
vajon hol és merre jár?

Sugarával messze, messze,
meleget szór a szívekbe.
Arcod tőle kipirul,
s minden élet megindul.

Ragyogj csillag, szép csillagom,
ragyogj be az ablakomon.
Ragyogd be a földet s rétet,
szórd reánk a fényességet.

Karácsonyi csokis diótorta

Elkészítési idő: 100 perc

Hozzávalók:

8 tojás

25 dkg porcukor

25 dkg darált dió

Fél citrom

1 kávéskanál zsemlemorzsa

A töltelékhez:

13 dkg porcukor

3 evőkanál víz

13 dkg csokoládé

13 dkg vaj

A nyolc tojás sárgáját porcukorral habosra keverem. Azután hozzáadom a darált diót, fél citrom reszelt héját és levét, majd óvatosan a tojásfehérjék felvert habját, végül a kávéskanálnyi, finomra darált zsemlemorzsaát. Ki kent tortaformába két részben megsütjük, 180 fokra előmelegített sütőben, kb. 40. perc alatt.

Amíg sülnek a tortalapok, elkészítjük a tölteléket: elkeverjük a porcukrot 3 evőkanál vízzel, majd jól felfőzzük. Azután 13 dkg csokoládét simára olvasztunk benne. A tűzről levéve hűlni hagyjuk. Amikor langyosra hűlt, a vajat habosra keverjük, és összedolgozzuk a krémmel. Felét töltelékként a két tortalap közé kenjük, a másik felével pedig a külsejét vonjuk be. Tejszínhabbal, dióval, csokidarabokkal díszíthetjük.

Jó étvágyat!

AKTUÁLIS:

- **December 16-án szombaton 13 órától** kezdődik az önkormányzat által szervezett **„Szépkorúak Ünnepe”** a helyi Művelődési Házban, melyre nagy szeretettel várjuk a falu 60 évet betöltött lakosait.
- **December 16-án szombaton 17 órától** a hernádszentandrás református templomban **„Adventi koncertet”** ad a miskolci Palota Rézfúvós Kvintett.

- A POLGÁRMESTERI HIVATAL ÜGYFÉLFOGADÁSI RENDJE:

Hétköznaponként 8 és 12 óra között.

Ettől eltérő időpontban csak rendkívüli és indokolt esetben állunk rendelkezésre.

- A POLGÁRMESTER FOGADÓÓRÁJA:

Hétköznaponként 8 és 12 óra között.

- A JEGYZŐ FOGADÓÓRÁJA:

Csütörtök 10 és 12 óra között.

- Falugondnoki busz ingyenes járata Ináncsra iskolai tanítási napokon:

6.05-kor és 6.35-kor.

- Falugondnoki busz ingyenes járata Ináncs vasútállomásról iskolai tanítási napokon:

15.18-kor.

- Utánfutó igénylése csak a falugondnoki busszal együtt lehetséges.
Tarifa: 60 Ft/km; Településen belüli tarifa: 500 Ft/alkalom.
Kérjük, hogy igényüket előző nap jelezzék.
- Pótkocsival történő szállítás tarifája: 1500 Ft/óra.
Kérjük, hogy igényüket előző nap jelezzék!

Polgármesteri Hivatal elérhetősége:

3852 Hernádszentandrás Fő út 41.

Tel/Fax: 46/456-201; E-mail: hszaonk@t-online.hu; Web: www.hernadszentandras.hu

Gondozási Központ elérhetősége:

3852 Hernádszentandrás Fő út 19.; Tel.: 46/456-492

Napköziotthonos Óvoda elérhetősége:

3852 Hernádszentandrás Kossuth u. 98. Tel.: 46/456-460

SZENTANDRÁSI HÍRMONDÓ

* MÉTER- RÖVIDEN	PORTRÉ- JA	* MŰVE EMELŐ- GÉP- KEZELŐ	ZALAI KÖZSÉG	ÓKORI PÉNZ	KOCKÁ- ZATOS	MAUNA... (VULKÁN)	PÓKSZE- RŰ ÁLLAT	KAM- BODZSA AUTÓ- JELE	KISÍRT (SZEM)	KUTRI- CA	MÉRGEZŐ HALOGÉN ELEM	NEGATÍV SAROK	ARRÓL A MÁSİK HELYRŐL	ÜREG, TÁJSZÓ
TÁVOLRA ROHAN								KÖZTU- LAJDONÓ OKLEVE- LES, RÖV.						
RADIÁN- RÖV.					KABÁTOT VISELŐ RÖVI- DÍTVE- NRO					DUGI ...: HORVÁT SZIGET MŰT				
TEHERÁNI LAKOS						A MŰLT- BAN NAGYOL- VASZTÓ								HÁTOTT RÁ
VISSZA- LÓ!							MOCSÁR RÉS VAN RAJTA				ÖRÖKLÉS- HORDOZÓ A -BŐL PÁRJA			
FÉL ZSÁK!			SZÍNÉS- NŐ NEM FOLYIK					LELKI SÉRELEM FÉRFINÉV					A VÉGÉN BENÉZ! ROCK- ZENEKAR	
FÉL ŐZ!		ÁPORO- DIK ERŐGÉP							TENISZ- ŰTÉS AMERIKAI ZENEKAR					
CSILLAG, ANGOLUL					MŰTÉTET VÉGZŐ VEGYTANI								CARBON RÁKAP- CSOL	
KATONAI BEOSZ- TOTT						MAGASBA VISZ KIS MÁRIA					USA TÁ- BORNOK V. PÁCIENS			
SZIN- PADI ÖTLET				ELIS- MERÉS NŐI NÉV						ALMA- FAJTA RITKA FÉRFINÉV				
A NAGY PALÓC MONOG- RAMJA			EZEN A HELYEN NŐI BECENÉV						SZÁRAZ TERMESZ BORSODI HELYSÉG					
RITKA NŐI NÉV							AZ OR- RÁHOZ HELYEZ PRÍMA, R.							
TELEFON- MÁRKA						KISFA- LUDY K. MŰVE NEWTON							AZONOS BETŰK ÍJ FELE!	
VASÚTI KÉZHAJ- TÁNY								BORT VIZEZŐ						

AZ ÉLET NAPOS OLDALA:

Két csecsemő beszélget az újszülött osztályon:

- Te lány vagy, vagy fiú?
- Fiú.

- Honnan tudod?
- Ha kimegy a nővérke megmutatom.

Kimegy a nővérke, mire a kisfiú felrántja a takaróját:

- Nézd meg, kék a zoknim!

Csöngetnek, a vő nyit ajtót, ott látja az anyósát.

- Fiam, itt maradhatok egy ideig?
- Persze - és becsapja az ajtót.

A pasit meg kell operálni, bemegy a kórházba.

- Az egyes vagy a kettes osztályra akar feküdni?

- Mi a különbség?

- Az elsőn újak a műszerek, de öregek az ápolónők, a másodikon fordítva.